

**Міністерство освіти і науки України
Київський фаховий коледж електронних приладів**

Затверджено

наказом № 107/к від 30.08.2021р.

директора

А.Похресник

ПОЛОЖЕННЯ

**про комп'ютеризацію освітнього процесу
Київського фахового коледжу електронних приладів**

**Розглянуто та схвалено
на засіданні педагогічної ради
Протокол №1
від 30.08.2021 р.**

**Київ
2021**

1. Загальні положення

Положення про комп'ютеризацію навчального процесу Київського фахового коледжу електронних приладів (далі Положення) визначає порядок діяльності коледжу по придбанню та використанню комп'ютерної техніки та програмного забезпечення в навчальних цілях.

Положення розроблено з урахуванням «Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах», затверджених наказом Міністерства освіти і науки України» від 02.12.2004 р. № 903. Ці Правила визначають процедуру використання в навчальних закладах комп'ютерних програм і комп'ютерної техніки, створення системи контролю за використанням комп'ютерних програм, забезпечення виконання покладених на навчальні заклади освітянських завдань, забезпечення умов формування інформаційно-освітнього і культурного середовища, дотримання навчальними закладами вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності.

У Положенні вживається ряд спеціальних термінів, значення яких наступне:

комп'ютерна програма - набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах);

ліцензія (ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності) - це письмове повноваження на використання комп'ютерної програми в певній обмеженій сфері, надане особою, яка має виключне право дозволяти використання комп'ютерної програми. Ліцензія на використання комп'ютерної програми може бути виключною, одиничною, невиключною, а також іншого виду, що не суперечить закону;

ліцензійний договір - договір, у якому одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання комп'ютерної програми (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог чинного законодавства;

договір про створення за замовленням і використання комп'ютерної програми - договір, у якому одна сторона (програміст) зобов'язується створити комп'ютерну програму відповідно до вимог другої сторони (замовника) та в установленій строк;

договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності на комп'ютерну програму - договір, у якому одна сторона (особа, що має виключні майнові права) передає другій стороні частково або в повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах;

ліцензійна комп'ютерна програма - це комп'ютерна програма, яка вводиться в обіг, розповсюджується і використовується в обсягах, формах і способами, прямо зазначеними в ліцензії;

неліцензійна комп'ютерна програма - це комп'ютерна програма, яка використовується у будь-якій формі і будь-яким способом без відповідного письмового дозволу особи, якій належать майнові права інтелектуальної власності на цю програму;

комп'ютерна програма вільного користування - це комп'ютерна програма, що розповсюджується на умовах ліцензії, що надає користувачеві дозвіл на: використання програми з будь-якою метою; доступ до програмного коду; будь-які дослідження механізмів функціонування програми; використання механізмів (принципів) функціонування будь-яких довільних частин коду програми для створення інших програм та (або) адаптації до потреб користувача; відтворення програми і розповсюдження копій програми будь-яким способом та в будь-якій формі; зміну і вільне розповсюдження як оригінальної програми, так і зміненої, за тими самими умовами, під які підпадає і оригінальна програма;

комп'ютерна програма навчального призначення - це комп'ютерна програма, яка є засобом навчання, що зберігається на цифрових або аналогових носіях даних і відтворюється на електронному обладнанні;

примірник комп'ютерної програми - це копія комп'ютерної програми, яка виконана в будь-якій матеріальній формі;

контрольна марка - це спеціальний знак, що засвідчує дотримання авторських і (або) суміжних прав і дає право на розповсюдження примірників комп'ютерних програм, баз даних. Контрольна марка є самоклеїним знаком одноразового використання, зовнішній бік якого має спеціальний голографічний захист.

Комп'ютерна техніка разом з комп'ютерними програмами, що входять до її складу, використовуються у навчальному процесі як об'єкт вивчення та/або як засіб навчання.

Засоби комп'ютерної техніки, що використовуються у коледжі, повинні мати технічні характеристики, які забезпечують виконання навчальних комп'ютерних програм.

Комп'ютерна програма є об'єктом авторського права й охороняється у відповідності до чинного законодавства.

Будь-яка особа, яка бажає використовувати комп'ютерну програму, повинна отримати дозвіл на використання цієї програми.

Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності може здійснюватись на підставі одного з таких документів: ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності; ліцензійного договору; договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; іншого договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності має бути укладеним у письмовій формі. У разі недодержання письмової форми договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності такий договір є недійсним.

Використання твору без дозволу автора є порушенням авторського права. Порушення авторського права, у тому числі невизнання цього права чи посягання на нього тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Особи, що працюють або навчаються в Київському фаховому коледжі електронних приладів, зобов'язані дотримуватися законодавства з питань правової охорони комп'ютерних програм та використовувати комп'ютерні програми в обсязі, формі, способом, визначеними в ліцензії або в ліцензійному договорі, або в іншому договорі щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

2. Відповідальні особи та їх обов'язки

Відповідальним за дотримання вимог законодавства під час використання комп'ютерних програм у Київському фаховому коледжі електронних приладів є директор коледжу.

Директор коледжу або вповноважена ним особа забезпечують дотримання цього Положення при використанні комп'ютерних програм і комп'ютерної техніки з попередньо встановленими комп'ютерними програмами.

При використанні комп'ютерних програм і комп'ютерної техніки з попередньо встановленими комп'ютерними програмами коледж:

- дотримується вимог, що передбачені нормативними актами МОН України, які регламентують склад, кількість та основні технічні характеристики комп'ютерної техніки для облаштування кабінетів інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій у навчальних закладах;

- придбаває і використовує в навчальному процесі комп'ютерні програми і комп'ютерну техніку з попередньо встановленими комп'ютерними програмами, що мають відповідний гриф та/або Свідоцтво про визнання відповідності педагогічним вимогам МОН України;

- придбаває і використовує комп'ютерні програми навчального призначення, що мають відповідний гриф та/або Свідоцтво про визнання відповідності педагогічним вимогам МОН України.

Директор коледжу або вповноважена ним особа:

- визначає потреби в придбанні нової комп'ютерної техніки і комп'ютерних програм;

- забезпечує ведення обліку комп'ютерної техніки і комп'ютерних програм, що придбаваються та використовуються;

- організовує роботу із створення архівів примірників комп'ютерних програм і збереження супровідної документації до них, зокрема ліцензії або ліцензійного договору, або іншого договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на ці комп'ютерні програми;

- забезпечує проведення інвентаризації комп'ютерних програм, що використовуються навчальним закладом;

- контролює встановлення комп'ютерних програм та їх використання користувачами комп'ютерної техніки, перевіряє наявність ліцензії або ліцензійного договору, або іншого договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на ці комп'ютерні програми;

- з метою запобігання неправомірному використанню комп'ютерних програм проводить легалізацію комп'ютерних програм, тобто забезпечує приведення використання наявних комп'ютерних програм у відповідність до вимог законодавства про авторське право шляхом заміни неліцензійних примірників комп'ютерних програм на ліцензійні;

- організовує проведення інструктажу, навчання співробітників навчального закладу правилам поведінки з комп'ютерною технікою і комп'ютерними програмами та дотримання авторських прав на комп'ютерні програми.

3. Придбання комп'ютерної техніки і комп'ютерних програм

Засоби комп'ютерної техніки коледжу, що придбаваються коледжем, повинні мати технічні характеристики, які забезпечують виконання комп'ютерних програм, передбачених навчальними програмами.

При придбанні комп'ютерних програм за рахунок державних коштів, за рахунок коштів юридичних/фізичних осіб чи при отриманні комп'ютерних програм на безоплатній основі коледж бере на себе зобов'язання:

- придбавати виключно ліцензійні примірники комп'ютерних програм або примірники програм вільного користування, які забезпечені документацією, що підтверджує правомірність їх використання згідно з ліцензією або ліцензійним договором, або іншим договором щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності чи належність до комп'ютерних програм вільного використання;

- отримувати від постачальника документальне підтвердження правомірності використання комп'ютерних програм, зокрема ліцензію або ліцензійний договір, або інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності чи належності до комп'ютерних програм вільного використання. Примірники комп'ютерних програм, що реалізуються на дисках для лазерних систем зчитування (CD-дисках), обов'язково мають бути марковані контрольними марками;

- придбавати примірники комп'ютерних програм, що за своїми технічними характеристиками відповідають конфігурації комп'ютерної техніки, на якій вони будуть використовуватися (у разі закупівлі комп'ютерних програм окремо від комп'ютерної техніки);

- за інших однакових об'єктивних технічних і якісних характеристик віддавати перевагу україномовним версіям комп'ютерних програм.

- при придбанні комп'ютерної техніки з попередньо встановленими на жорсткі диски комп'ютерними програмами за рахунок державних коштів, за рахунок коштів юридичних/фізичних осіб чи при отриманні комп'ютерної техніки з попередньо встановленими на жорсткі диски комп'ютерними програмами на безоплатній основі дотримуватись вимог Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах.

4. Облік комп'ютерних програм

Для здійснення контролю за наявністю, збереженням та обігом комп'ютерних програм на кожен комп'ютер коледжу в тижневий строк після введення його в експлуатацію оформлюється картка обліку комп'ютерної техніки із зазначенням установлених комп'ютерних програм, яка зберігається у закладі протягом усього строку експлуатації комп'ютера.

Картка обліку ведеться в електронній та/або паперовій формах і повинна містити такі відомості:

- інформацію про користувача(ів), за яким(и) закріплено комп'ютерну техніку;

- технічні параметри комп'ютерної техніки, що експлуатується;

- назву, вид, версію кожної встановленої програми, дату її придбання та встановлення, найменування виробника чи розповсюджувача примірників цієї програми, реквізити ліцензії або ліцензійного договору, або іншого договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Закріплення комп'ютерної техніки в коледжі за користувачем повинно бути документально оформлене. У разі зміни користувача, за яким закріплена комп'ютерна техніка, до картки обліку вноситься відповідний запис.

Установлення комп'ютерних програм, їх переустановлення чи видалення здійснюється лише за погодженням з особою, яка відповідає за інформаційно-технічне забезпечення навчального закладу.

Бухгалтерський облік комп'ютерних програм здійснюється відповідно до положень чинної Інструкції з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ.

5. Проведення інвентаризації комп'ютерної техніки та комп'ютерних програм

Коледж щорічно проводить планову інвентаризацію комп'ютерної техніки та комп'ютерних програм, що використовуються, визначає вимоги до комп'ютерних програм, які використовуються, та визначає додаткову потребу коледжу в комп'ютерах та програмному забезпеченні.

У процесі інвентаризації перевіряються: наявні в коледжі комп'ютери та комп'ютерні програми; документація, що підтверджує правомірність використання комп'ютерних програм, та інші питання, які можуть бути включені до програми інвентаризації.

Результати інвентаризації оформлюються актами інвентаризації комп'ютерної техніки та комп'ютерних програм і зберігаються у навчальному закладі протягом 3 років.

Морально застаріла та не підлягаюча ремонту комп'ютерна техніка, а також комп'ютерні програми, які не підлягають легалізації через моральну застарілість та/або невідповідність вимогам державної системи сертифікації УкрСЕПРО для комп'ютерних програм, що використовуються у навчальному процесі, тощо виводяться в установленому порядку із експлуатації.

6. Контроль за використанням комп'ютерних програм

Керівник навчального закладу або уповноважена ним особа організовує проведення планових і позапланових перевірок використання комп'ютерних програм з метою виявлення випадків невідповідності їх використання чинному законодавству і даному Положенню та виявлення фактів використання неліцензійних примірників комп'ютерних програм.

При виявленні фактів використання неліцензійних примірників комп'ютерних програм вживаються заходи щодо припинення такого використання та легалізації наявного програмного забезпечення.